

*Daug prirašyta, kaip Perl Harboro antpuolio
metu vargo vyrai, tačiau maža liudijimų
apie drąsias moteris, tarnavusias bazėje per
bombardavimą.*

*Šis pasakojimas skirtas visoms medicinos seserims,
dislokuotoms Perl Harbore 1941 metų
gruodžio 7-ąją — tenebus užmiršta jūsų drąsa,
pasišventimas bei narsumas.*

PROLOGAS

1941 M. GRUODŽIO 7 D.

PERL HARBORAS

— Ne!

Erdvę perskrodė Greisės klyksmas, ir šaižų jo aidą pasiglemžė virš galvos skrendančių lėktuvų gausmas.

— Greise, sustok! — sušuko Eiprilė šios riešui išsprūdus iš rankos. — *Greise!*

Kurtinamai riaumodami lėktuvai skrido taip žemai, kad pakėlusį akis Greisė regėjo pilotą; nusišypsojęs jis paleido žemyn šuvių papliūpą. Perl Harborą užpuolė!

— Greise! — vėl pašaukė Eiprilė.

Tačiau mergina nesiklausė, tik spoksojo į Popę, kuri čia pat, tačiau ir taip toli, lenkėsi prie baikštaus šunelio.

— Bėk! — suriko draugei. — Pope, *bėk!*

Popė stovėjo nejudėdama. Kai pažvelgė į Greisę, ši pamatė kupinas siaubo akis, pražiotą, tarsi ketintų atsiliepti, burną.

Ji puolė lėkti, norėdama žūtbūt nusigauti prie Popės, padaryti ką nors — *bet ką*, — kad ją išgelbėtų. Kas vyksta? Kas šaudo? Kodėl Popė nejuda?

Sekundės, regis, virto dienomis, kol bičiulė galų gale leidosi bėgti, o tada šauksmas įstrigo Greisės gerklėje: ją sulaikydamas, kažkas stipriomis rankomis apglėbė iš už nugaros.

— Paleisk! — nepaliaujamai užiant lėktuvams suriko mergina matydama, jog kulkų kruša it žemę siaubianti liūtis pakerta ir daugiau žmonių. — Privalome prie jos nusigauti!

— Ne.

Nors ištartas kuždomis, tai vis dėlto buvo įsakymas. Greisė laikė Tedis, tempė atgal nepaleisdamos, kad ir kiek ši priešinosi bei spurdėjo.

Jai beliko su siaubu žiūrėti į Popę, šaukti draugę vardu, o galvoje sukosi ir sukosi vienintelė mintis. *Prašau, tegu Popė būna gyva.*

PIRMA DALIS

PIRMAS SKYRIUS

PERL HARBORAS, 1941 M. LAPKRITIS

Greisė

— Liaukis žvilgčiojusi į Tedį, — sukuždėjo Eiprilė niuktelėdama seseriai į pašonę. — Nedaryk gėdos.

Greisė piktai dėbtelėjo, nuraudusi pasitraukė toliau ir sukryžavo ant krūtinės rankas.

— Aš *nežvilgčioju*, — sušnypštė.

Tedis — geriausios draugės mylimasis, ir nesvarbu, ką Greisė apie jį galvotų, jiedviem niekada nieko neišeis. Taškas. Be to, Tedis dievina Popę, o ši — jį. Bičiulei plyštų širdis sužinojus, ką Greisė jaučia jos kavalieriui.

— Vis dar negaliu patikėti, kad esame čia, — šypsodamasi pareiškė Eiprilė ir nepaisydama Greisės protesto vėl įsikibo jai į parankę. — Argi ne pasakų šalis?

Joms vaikštinėjant paplūdimiu Greisė pasidavė, prigludo prie sesers ir jai atleisdama giliai atsiduso. Skruostą švelniai kuteno laisvai ant pečių krintantys Eiprilės plaukai, žvelgė mėlynos, visai kaip motinos, akys.

— Tikrai, kad pasakų šalis, — pritarė ir nukreipusi žvilgsnį nuo sesers įsistebeilijo į turkio spalvos vandenį, švelnią potvynio bangelių mūšą.

Šis visai į Oregoną nepanašus kraštas priminė rojų su begaliniais smėlynais bei palmėmis.

— Viena mergina sakė, jog netrukus turėsime gydyti futbolo traumas, — tarė Eiprilė. — Veikiausiai čia dislokuoti vaikinai bailsiai džiaugiasi futbolo sezono pradžia.

Greisė linktelėjo, stebėdama artėjantį žirgą su raitele. Ši buvo basa, jai jojant palei vandenį už nugaros plaukstėsi tamsūs plaukai. Greisė primerkė akis ir delnu pridengusi jas nuo vėlyvos popiečio saulės toliau žvelgė į raitelę. Jei futbolo traumos — baisiausia, kas gali nutikti, išgyvens.

— Kaip manai, mes galėtume pajodinėti žirgais? — pasiteiravo.

Būdama maža ji be galo troško jodinėti, o paplūdimyje pamačius žirgą vėl apėmė vaikystėje puoselėtas jausmas.

— Palaukit! — išgirdo sušunkant Popę ir atsisuko.

Kerinčiai šypsodama draugė pribėgo prie seserų. Atsigrėžė į jau nutolusį Tedį, kuris vis tiek jai pamojo. Greisė skubiai nosisuko ir atsiduso pamačiusi, kaip Popė per petį siunčia vaikinui oro bučinius. Nutvieksti saulės spindėjo tamsūs bičiulės plaukai, raudonos lūpos darė ją dar patrauklesnę nei paprastai, ir nebe pirmąsyk Greisė mažumėlę nustebo, jog Popė tokia graži.

— Grįžta į bazę? — paklausė Eiprilė.

— Taip. Bet vėliau sutiksime jį šokiuose.

Greisė griebė Popę už rankos.

— Kokiuose šokiuose? Maniau, komendanto valandą įvedė tam, kad naktimis sėdėtume namuose?

— Pasirodo, netoli paplūdimio yra didelis namas, ir visi esame pakviesti į vakarėlį! — atsakė Popė. — Žmonės čia myli seseles ir karius, tad galima puikiai praleisti laiką! Bus *be galo* smagu.

— Tikrai, kad pasakų šalis, — šypsodama ir purtydama galvą pakartojo Greisė. — Argi nesakiau, jog būtų puiku čia atsidurti?

Susikibusios už parankių ir juokdamosi trys merginos nuėjo paplūdimiu. Nežinia, kodėl joms pasisėkė būti išsiųstoms į Havajus, bet taip jau nutiko, ir Greisė jautėsi it devintame danguje. Jiedvi su Eiprile nuo mažumės buvo neperskiriamos ir abi varžėsi dėl Popės, kuri buvo tarsi trečia niekada neturėta sesuo, geriausias draugės statuso. Lyg vidurinis vaikas šeimoje, Greisė glaistydavo Po-

pės bei Eiprilės nesutarimus, spęsdavo jų ginčus. O dabar kuriam laikui jas visas tris paskyrė į Perl Harborą, kur apie ramybės trapumą bylojo nebent krepšiuose gulinčios dujokaukės.

— Kiek vasarinių suknelių pasiėmei? — pasiteiravo Eiprilė Popė.

— Kiek tik tilpo į lagaminą! — atsakė Popė juokdamasi. — Labai jau daug vietos užėmė dujokaukė. Dievaži, galima pamanyti, kad jos prireiks!

Merginoms einant per smėlį Greisė pakėlė veidą į saulę, svilinančią nuogas rankas.

— Ką veiktume, jei tebebūtume namuose?

— Jei neturėtume dabartinių savo pareigų ir kariams į užpakalius nereikėtų leisti vakcinų nuo geltonojo drugio? — pasitiksino Eiprilė.

— Aaak, liaukis! — sudejavo Greisė. — Žinai, niekada nemaniau, kad vyrų užpakaliai tokie...

— Plaukuoti? — paerzino Popė.

— Fui.

Greisė sumosikavo rankomis ir nusikvatojo.

— *Nepatraukliū* daug daugiau, nei tikėjaisi.

Visos prapliupo juoku, ir Popė nešina bateliais nubėgo atlošusi galvą, taškydama į šalis vandenį. Palikusi Eiprilę Greisė kiek įkabin-dama pasileido iš paskos mosuodama rankomis, kad tik greičiau priartėtų prie bičiulės. Pavijusi griebė už laibo riešo, ir kojų pirštams panirus į smiltis abi nuvirto ant šilto smėlio.

— Ir kaip čia atsitiko? — nusistebėjo Popė. — Kodėl gi mums taip pasisekė?

Greisė išsitiesė, paskleisdama ant smėlio šviesius plaukus, ir įsistebeilijo į giedrą ryškiai mėlyną dangų virš galvos.

— Neįsivaizduoju, bet labai tuo džiaugiuosi.

— Kaip manote, mes pamatysime karą? Anot senelio, niekas nenori, kad mūsų vaikus išsiųstų į frontą, — tarė Popė, kai visos

trys ištiestomis rankomis viena eile sugulė ant smėlio. — Jo manymu, to niekada nebus.

— Tiesiog tikėkimės, jog galėsime čia pasilikti mažiausiai metus, — atsiliepė Eiprilė žiovaudama. — Tai bent gyvenimas! Mums niekas negresia, esame saugiausiame pasaulio kampelyje.

Greisė neįsivaizdavo karo Havajuose; nuo pat tos akimirkos, kai išlipo iš laivo, atrodė neįmanoma, kad vaizdingoje Oahu saloje galėtų atsitikti kas nors baisaus. Iki šiol jos akiratis apsiribojo namais, tačiau čia viskas buvo kitaip.

— Tėtis sakė, jog Amerika apsimeta, esą pasaulyje nevyksta karas, ir vis dėlto greitai laiku turės įsikišti, — išpyškino prisiminusi, ką tėvas aiškino jų kelionės išvakarėse, bet akivaizdžiai prieštarauti pasirengusiai Eiprilei atsisukus pasigailėjo, kam nenudavė, neva ši mintis toptelėjo jai pačiai.

— Kad ir ką sakytų tėtis, mums nėra reikalo stoti į karą — bent jau kol kas, — autoritetingai, kaip visada, pareiškė sesuo. — Be to, Havajuose esame saugios kaip Dievo užantyje. Girdėjau, čia pernelyg seklu, kad būtų galima atakuoti oro torpedomis, be to, Europoje pernelyg daug konfliktų, kad kas nors suktų galvą dėl tokios mažos salos.

— Gal tiesiog pasilinksminkime? — įsikišo Popė užversdama akis, tarytum bičiulės jau būtų įvairiosios jai mirtiną nuobodulį. — Tegu karo grėsmė rūpinasi vadai Vašingtone, o mes pasimėgaukime saule ir paplūdimiu. Po galais, iš kur apskritai žinai apie atakas *oro torpedomis*?

— Laba diena, damos, — pasisveikino sodrus vyriškas balsas, ir pokalbis nutrūko.

Greisė atkragino galvą, delnu prisidengė akis nuo saulės, kita ranka truktelėjo žemyn sijoną; į ją žvelgė netgi ne vienas, o du jaunuoliai iš karinio jūrų laivyno, vilkintys krakmolytas baltas uniformas. Šios buvo gražios, vis dėlto jai labiau patiko žalia unifor-

ma su auksinių sparnų ženkleliu atlake, kokią vilkėjo Tedis bei kiti lakūnai.

Mergina apsivertė ant pilvo, atsiklaupusi padėjo atsikelti Eiprilei su Pope, galop atsistojo.

— Sveiki, kariūnai, — nusišypsojo išvaizdiems jaunuoliams.

— Kada, mielos damos, atvykote? — pasidomėjo vienas.

— Tik šiandien, — išpyškino Eiprilė vos seseriai pravėrus burną.

Eiprilė visada kalbėdavo už Greisę, ir nebe pirmąsyk šiai teko prikąsti liežuvį, kad nesusibartų su vyresnėle. Jiedvi skyrė tik aštuoniolika mėnesių, tačiau kartais Eiprilė elgdavosi taip, lyg būtų vyresnė daugybe metų.

— Laivas prisišvartavo šį rytą.

Greisė stebėjo vyrus čiupinėdama gėlių girliandą sau ant kaklo, svarstydama, ar jie draugiškai kalbina kiekvieną sutiktą medicinos seserį.

— Ar šįvakar esate pakviestos į vakarėlį?

— Taip, — patvirtino, nespėjus už visas atsakyti Eiprilei. — Jūs irgi ten būsite?

Vaikinai niuktelėjo vienas kitam, nusišypsojo.

— Be abejo.

Praradusi susidomėjimą Popė iš rankinės išsiėmė didžiulius madingus akinius baltais rėmeliais ir užsidėjo aukštai ant nosies tiltelio. Sutartinai su seserimi pamojusi kariškiams Greisė vėl atsisuko į vandenį.

— Gal grįžkime į ligoninę, o paskui apžiūrėkime salą ir susibėkime su kitomis slaugytojomis? — pasiūlė.

— Taip. Prieš eidamos į šokius galėsime drauge pavakarieniauti, — pridūrė Eiprilė.

Popė pritariamai linktelėjo, ir visos patraukė paplūdimiu, stebėdamos netoliese pirmyn atgal nardantį orlaivį, dalyvaujantį mo-

komosiose pratybose. Buvo keista regėti lėktuvus išlakių palmių fone, tačiau, geriau pagalvojus, apskritai neįtikėtina atrodė vien tai, jog jas paskyrė į tropikų salą. Pažvelk į vieną pusę — smėlis ir vanduo; į kitą — medžiai ir sodriai žalia, tarsi iš atviruko, žolė.

— Tikiuosi, mums vis dėlto teks išgelbėti bent kelias gyvybes, — pasakė Eiprilė.

Greisė vos atsispyrė pagundai antrąkart pavartyti akis. Gelbėti gyvybes? Jai kur kas labiau patiktų nepersidirbti, susitikinėti su simpatiškais kariškiais ir kas vakarą trypti šokiuose it eikliai kumelaitei. Gal Eiprilė ir turi didesnių ambicijų, bet ji ir atlaikyti gali daugiau.

— Gal norėtumėte išsimaudyti? — pasiteiravo Popė klausimai kilstelėdama nepriekaištingai nudažytus antakius.

— Išprotėjai, — atsiliepė Eiprilė nutempdama bičiulę nuo vandens. — Jokių būdu!

— Rytoj, — Popei į ausį sukuždėjo Greisė. — Panelę Rimtuolę paliksime namuose ir paprašysime vaikinų mus pamokyti plaukti banglente!

Ji tvirtai įsikibo draugei į ranką, ir visos trys patraukė atgal į Triplerio bendrosios paskirties ligoninę, kur sužinos darbo grafiką bei kiek tiksliai valandų per dieną galės pasinerti į Havajų teikiamus malonumus. Aplink būriavosi medicinos seserys, ir Greisė nekantravo išsiaiškinti, ar visos jos taip pat trauks į vakarėlį, o ypač degė smalsumu kuo greičiau pamatyti patalpas, kuriose gyvens artimiausius metus ar dvejus. Bus tiesiog neprilygstama — tuo neabejojo. Gal jai pagaliau pavyks išlįsti iš vyresnėlės šešėlio.

— Damos, eime! — paragino Popė sukiodamasi po kambarį aplink kojias plaikstantis gražiam sijonui.

Jos plaukai buvo susegti ant viršugalvio, putlios lūpos vėl padažytos raudonai, išsišovę skruostikauliai paryškinti skaistalais.

Greisė rožiniu lūpdažiu brūkštelėjo sau per lūpas ir uždaryda-

ma pudrinę čepTELĖJO vildamasi, jog atrodo bent pusiau tiek daili, kiek draugė. Žvelgiant į mažą veidrodėlį buvo veik neįmanoma da-
žytis, bet ji šiaip ne taip pasigražino. Palietė savo šviesias vos pečius
siekiančias garbanas ir pasiėmė rankinuką.

— Pasirengusi, — paskelbė apsikeisdama šypsenomis su Pope.

Plepėdamos į šokius ruošėsi ir kitos slaugytojos; kitapus kam-
bario keistai perkreipusi rankas suknelės užtrauktuką segėsi Eiprilė.

Jaunėlė priėjo padėti ir užsegusi užtrauktuką švelniai permetė
sesers plaukus per petį, kad gražiai kristų nugara. Jų abiejų plaukai
buvo šviesūs, veik to paties atspalvio kaip motinos, tik Eiprilės —
ilgi ir banguoti, daug lengviau pasiduodantys suktukams bei nepa-
prastai vešlūs. Tačiau Greisė buvo tikra: niekam nekyla abejonių,
jog jiedvi seserys, mat abiejų tokios pat vaiskiai mėlynos akys, nors
Eiprilė aukštesnė ir ne tokia smulki.

— Ačiū, — atsisukusi padėkojo vyresnėlė. — Jaudiniesi?

Greisė stumtelėjo ją petimi.

— Beprotiškai!

Anksčiau ji buvo tikra namisėda, o štai dabar atsidūrusi už
daugybės mylių nuo Oregono ruošėsi švęsti gyvenimą. Tebesijautė
kalta, kad paliko tėvą, jaudinosi, kaip vienas susitvarkys, nors šis
mielai išgrūdo dukteris pro duris, paliepęs linksmintis.

— Kai rytoj pirmą kartą nueisime į darbą, mūsų entuziazmas
gali priblėsti, — įspėjo Eiprilė.

— Girdėjau, ligoninėje nėra ką veikti. Nieko rimto — tik nu-
brozdinimai ir smulkios traumos, — tarė Popė, atsistojusi tarp sese-
rų paėmė abi už rankų ir nusitempė durų link. — O dabar judam...
Kad nereikėtų varginti kojų, Tedis žadėjo pavežti automobiliu.

Greisė sutramdė nervinį virpulį apgailestaudama, jog Tedį pa-
skyrė ten pat, kur jas. Jis jau daug mėnesių saloje, ir Popė, žino-
ma, beprotiškai džiaugiasi vėl būdama su savo išrinktuoju, tačiau...
Greisei būtų lengviau nesutikti šio vyro kiekviename žingsnyje ir
jaustis užtikrintai, kad neišsiduos, ką jam jaučia. Ji bandė save įti-

kinti, jog tai — viso labo susižavėjimas, bet vėl išvydus Tedį apniko abejonės, ar kada nors sugebės išmesti jį iš galvos.

— Tedi! — pašaukė Popė.

Netoli gyvenamųjų patalpų viena paskui kitą buvo išsirikiavusios kelios mašinos.

Štai ir jis. Tedis su žalia uniforma bei lūpose kybančia cigarete ties kulkšnimis sukryžiaęs ilgas kojas stovėjo atsišliejęs į automobilį, tarsi neturėtų kitų rūpesčių, tik laukti merginų. Tamsiai rudus plaukus susišukavęs į šoną ir sutepęs briliantinu atrodė dar išvaizdesnis, ką ir kalbėti apie havajietišką įdegį... Jis pakėlė žvilgsnį, nusišypsojo, ir akių kampučiuose susimetė raukšlelės, tada numetęs batu sumynė cigaretę. Popė tekina pasileido laipteliais, pribėgusi puolė mylimajam ant kaklo, ir palenkęs galvą šis ją pabučiavo. Greisė su Eiprile liko stypsoti greta skiriamos tarpo, kuriame ką tik buvo Popė. Susižvalgiusios seserys prapliupo sumišusiu juoku.

— Verčiau palikime juos vienus, — sumurmėjo Eiprilė. — Raustu vien žiūrėdama.

— Damos, prašom! — pašaukė Tedis atverdamas mašinos dureles, viena ranka tebeglausdamas prie šono Popę.

— Ačiū, — padėkojo Greisė ir skubiai įlipusi pasislinko toliau, palikdama vietos vyresnėlei.

Įsitaisiusi priekyje Popė prigludo prie Tedžio, kuris visą kelią sėdėjo apkabinęs ją per pečius. Juodu burkavo jau ilgiau nei metus, tačiau Greisė iki šiol puikiai prisiminė, kaip susipažino su Tedžiu šokiuose, kaip jis priėjo prie trijulės plačiai šypsodamas. Tąsyk, prikaustyta šio niekad anksčiau neregėto gražuolio žvilgsnio, ji apimta lūkesčio prasižijojo kalbėti: nekantravo visoms pranešti turinti į jį teisę. O tada Popė apakino vyruką savo neprilygstama šypsena, suklapsėjo blakstienomis ir ištiesusi ranką pareiškė esanti pasirengusi šokti. Ir nepažįstamasis susižavėjo ne Greise, o jos geriausia drauge.

— Vaikiniai mirs iš pavydo, kai pasirodysiu su trimis dailiausiomis seselėmis Ramiajame vandenyne, — atsigręžęs paerzino Tedis.

Pajutusi, kaip išraudo skruostai, Greisė nusisuko į langą.

— Na, tik nemanyk galėsiąs visas mus pasilikti, — atšovė Eiprilė.

Gal širdyje sesuo ir šaipėsi iš jaunėlės susižavėjimo, bet visgi niekada jos neišdavė ir nuolat pridengdavo, nors vargu, ar bent nu-tuokė apie tikruosius Greisės jausmus.

— Nesi vienintelis dailus pilotas mieste, *Teodorai*.

Visi nusijuokė, ir Greisė dėkingai nusišypsojo Eiprilei.

— Ką manai apie taikos derybas, Tedi? — pasidomėjo ši.

— Negadinkime smagaus vakaro šnekomis apie politiką ir karą, — vairuodamas atsiliepė jis. — Ramiajame vandenyne ir toliau bus ramu — įsidėmėkite mano žodžius. Visi žino, kad čia esame saugūs.

Greisė pastebėjo rimtą sesers veido išraišką, išdavikiškai kietai sukąstą žandikaulį. Nežinia, kada vyresnėlė taip susidomėjo politika bei pasaulio įvykiais, tačiau šiandien ji atrodė kaip tikras nervų kamuolys. Nejau apie karo grėsmę žino daugiau, nei išduoda?

— Kodėl tau apskritai parūpo taikos derybos? — susidomėjo Greisė. — Nė nesuprantu, apie ką kalbi. Ką nors sakė per radiją?

— Niekai.

Eiprilė suraukė kaktą ir palinko arčiau.

— Atleiskite. Nenorėjau gadinti nuotaikos. Tiesiog anądien nugirdau kalbant apie taikos derybas su japonais ir susinervinau, jog kažkas dedasi. Nežinau, gal pernelyg suku galvą. Vis negaliu nusikratyti minties, kad mums gresia didesnis pavojus, nei manome.

— Pasidžiauk, kad esi čia, Eiprile, — patarė Tedis. — Ši sala — rojus; kuo ilgiau galėsime joje pasilikti, tuo geriau. Šį vakarą nebegalvok apie karą, gerai?

Akivaizdžiai neįtikinta mergina mažliai atsilošė ant sėdynės ir suraukė kaktą. Greisė visada buvo nutrūktgalvė linksmuolė, o štai Eiprilė pasižymėjo rimtumu bei rūpesčiu mažąja sesute. Kaip būtų šaunu, jei ji taip pat paleistų vadžias ir atsipalaiduotų, tačiau Greisė

žinojo, ką byloja toji nerimo raukšlė vyresnėlės kaktoje. Ji įsirėžė mirus mamai, kaip priminimas apie rūpesčius, prislėgusius Eiprilės pečius.

Jie važiavo tylėdami, tik ratams krestelėjus Greisė pajusdavo savo alkūnę atsitrenkiant į sesers.

— Štai ir atvykome, damos, — galop džiugiai pranešė Tedis ir išlipęs atidarė dureles. — Nepamirškite gražiai elgtis.

Atsidūrusi lauke Greisė nusišypsojo ir įsitvėrė Eiprilei į ranką. Iš didelio namo priešais sklido viliojanti muzika, aplink būriavosi jauni uniformuoti vyrai ir gal perpus mažiau moterų dailiomis vasarinėmis suknelėmis. Ji kaip gyva nebuvo regėjusi nieko panašaus.

— Pagaliau jaučiuosi visiškai suaugusi, — kopdama priebučio laipteliais sukuždėjo seseriai. — Čia nuostabu.

— Tu ir *esi* visiškai suaugusi, — kiek atsipalaidavusi nusijuokė Eiprilė, apkabindama jaunėlę per pečius. — Eime, paieškosime gražių vyrų šokiams!

Greisė pažvelgė žemyn į savo dailų melsvą sijoną, plevėsuojančią aplink kojas, ir patenkinta nužingsniavo su seserimi, ranka apsivijusi šios liemenį. Girdėjo iš paskos einant Popę su Tedžiu, tačiau neatsisuko — tegu daro, ką tinkami. Šį vakarą troško vieno — susipažinti su kariškiais, nes sutikusi tinkamą vyrą neabejotinai išmes iš galvos Tedį.

— Reikėjo pasiimti dujokaukę, — sumurmėjo Eiprilė. — Įsi-vaizduok, jei kas nors atsitiktų, o mes taip toli nuo būstinės!

— Kartais kalbi kaip tikra senutė, — sudejavo jaunėlė. — Čia visiems dujokaukės nė motais. Tiesiog pasidžiauk!

— Labas vakaras, damos, — pracidami pasisveikino keli laivyno tarnautojai.

— Labas vakaras, — atsakydama kaskart sumurmėdavo Greisė ir skaisčiai nuraudo, kai vienas iš jų susizavėjęs švilptelėjo.

— Gal galiu pasiūlyti damoms išgerti? — paklausė lakūnas patrauklia uniforma.

— Žinoma, — už abi sutiko Eiprilė. — Jei tik turite simpatišką draugą.

— Pasirūpink šiomis merginomis! — joms iš už nugaros atsiliepė Tedis.

Greisė piktai dėbtelėjo. Tegu nemano gališ vadovauti ir nurodinėti, su kuo joms gerti ar šokti. Pats pasirinko Popę, todėl bent jau Greisei neaiškina, ką daryti ir ko nedaryti.

— Kieno šis namas? — pasidomėjo ji, kai abi su Eiprile patraukė pilotui įkandin.

Praejo pro svečius, stoviniuojančius palei sienas, kiti šoko svetainės viduryje.

— Kažkokių turčių, kurie liepė mėgautis atostogomis! — atsakė lakūnas abiem paduodamas po popierinį puodelį alkoholiu dvelkiančio gėrimo; Greisė kilstelėjo savąjį ir susidaužė su sese. — Žmonės mus myli ir mielai įsileidžia į namus.

— Tai už Perl Harborą! — pakėlė tostą Greisė.

— Už Perl Harborą, — atitarė Eiprilė.

Lakūnui pernelyg stipriai susidaužus iš puodelių pasipylė gėrimai, ir stengdamasi išvengti purslų Greisė stryktelėjo atgal, atkišdama savąjį į priekį.

— Norite pašokti? — paklausė jų palydovas prisartičius kitam uniformuotam vyrui.

— Be abejo, — patvirtino ji kaip tik tą akimirką, kai ir seserį išvedė šokti.

Siekdama nuraminti nervus vienu gurkšniu ištuštino puodelį, ir pilotas ją nusivedė į didžiulės svetainės vidurį. Greisei toptelėjo, jog nė nepaklausė vyruko vardo, tačiau nedidelis orkestras kampe užgrojo taip garsiai, kad nesinorėjo lenktis artyn ir jį išsiaiškinti.

Mergina uždėjo rankas partneriui ant pečių. Jo delnai, šilti kaip odą glostantis Havajų oras, prigludo jai prie liemens. Troškiamo sausakimšame kambaryje sprandą bei kaktą ėmė kutenti pra-

kaitas, ir Greisė nekantravo greičiau ištrūkti į vakaro vėsą. Nebuvo pratusi prie tokio šilto rudens.

— Žinote, man regis, įsimylėjau jus vos pamatęs, — suokė lakūnas merginai į ausį.

Ji atlošė galvą ir nusijuokė; tik atsitiesusi pastebėjo, kad vyro veido išraiška rimta.

— Nė nežinau, kuo esate vardu! Negalite būti įsimylėjęs!

— Semas Čepmenas, — prisistatė jis. — Vos su jumis pasiveikinęs, pasijutau...

— Oho, sustokite! — paliepė Greisė, partnerio delnams nuslydus jos sėdmenimis. — Pernelyyyyg žemai!

Čepmenas nepatraukė rankų, tik šypsojosi, tarytum manydama, jog merginai patinka būti graibomai jo letenų. Greisė pasimuistė, stengdamasi išsivaduoti truktelėjo jo rankas.

— Ei, lakūne, šalin! — vyrui už nugaros garsiai sukomandavo moters balsas. — Tuoju pat!

Čepmenas atsoko, it krečiantį šunybę jį būtų pričiupusi motina, ir apmaudžiai atsigrėžė į išdavikiškai nuraudusią Greisę. Ši tebestebilijo į jį išūliu žvilgsniu, nė neketindama nusiminusi sprukti. Kaip jis drįsta!

— Drožk, — paliepė jauna moteris. — Ir jei dar kartą uždėsi rankas, kur nereikia, — pasigailėsi.

Pajutusi, kaip į delną maloniai įslydo šilta plaštaka, Greisė tvirtai į ją įsikibo. Nejučia pažvelgė į mažiausiai sprindžiu už save aukštesnės nepažįstamosios tamsiai rudas akis. Šiosios galvą puošė ant pečių krentančių ir nugarą besidriekiančių raudonų plaukų kupeta.

— Su jais reikia griežtai, — pamokė ji. — Pernelyg ilgai gyvendami be mamų užmiršo geras manieras.

Dėkinga už sąmojį Greisė nusijuokė ir spustelėjo ranką, kurią susivokė laikanti.

— Ačiū. Jis pernelyg...

— Įsismagino?

Raudonplaukė nusijuokė.

— Patikėk, mačiau.

— Greisė Belami, — prisistatė Greisė paspausdama dešinę savo delne.

— Eva Branson, — tarė mergina ir paleidusi Greisės ranką palietė jai petį.

Muzikai užgrojus garsiau, palinko arčiau.

— Nori susirasti kitą partnerį?

Staiga netekusi pasitikėjimo savimi Greisė papurtė galvą. Šokio sūkuryje išvydusi seserį nusišypsojo patenkinta, jog Eiprilei smagu, paskui žvilgsnis užkliuvo už Popės Tedžio glėbyje, prilipusios taip, lyg bijotų mylimąjį paleisti. Ir kodėl gi tas Tedis visada toks puikus?

— Gal išgerkime ir įkvėpkime tyro oro? — pasiūlė, užuot galvojusi apie šokius.

Jiedvi pasiėmė punšo, ir Greisė paskui Evą išėjo į lauką. Ši sustojo tik pasiekusi smėlį.

Greisė pasilenkusi nusiavė batelius, pajudino kojų pirštus, ir po padais maloniai pažiuro smiltys. Nekantravusi atsidurti šokiuose bei susipažinti su vaikinais, staiga suvokė, kad užvis maloniausia yra klausytis iš tolo sklindančios muzikos ir žvelgti į mėnesienoje mirguliuojantį vandenį. Galbūt yra drovesnė, nei manėsi esanti, o gal pasilinksminimai čia kitokie, ir uniformuoti vyrukai labiau primena suaugusius vyrus nei jaunuolius, su kuriais flirtuodavo namuose. Ten griežtai prižiūrimuose vakarėliuose niekada nebūtų taip laisvai bendravusi su vyrais, ką ir kalbėti apie šokius bei alkoholį; čia pasijuto taip, tarsi iš saugaus vaikystės burbulo būtų persikėlusį į visiškai kitą pasaulį.

— Tai kaip atsitiko, kad mergina taip drąsiai komanduoja kariškiui? — gurkštelėjusi punšo paklausė. — Regis, norėdama išgyventi turėsiu šio to išmukti.

— Pabandyk įsitaisyti du vyresnius brolius ir tėvą atsargos seržantą.

Greisė išpūtė akis.

— Aaa... Dabar viskas aišku.

— Seniai supratau, jog tik būdama kategoriška priversiu brolius ar jų draugelius ką nors padaryti, — tarė Eva ir nusišypsojo. — Jei prašai gražiai, nė nesiklauso.

— Irgi ką tik atvykai? — suintriguota naujosios kompanionės pasidomėjo Greisė. — Aš atplaukiau anksti rytą. Kartu su sese.

— Šviežia mėsa, — mestelėjo Eva ir šiek tiek atlošdama galvą išsišiepė. — Šitaip jus vadins visi tie vyrukai. Nenuostabu, kad uždėjo rankas, kur nereikia.

Greisė pradėjo suprasti, kaip menkai išmano apie vyrus. O štai netikėtai atsidūrė šiame name tarp seniai įkaušusių karių, kur gali pasikliauti tik sese bei savo pačios sveiku protu. Ateityje reikės pasisaugoti. Ne kiekvienas toks mandagus ir draugiškas kaip Tedis.

— Atvykau prieš kelis mėnesius. Esu laivyno medicinos sesuo, paskirta į laivą-ligoninę „Paguoda“.

— Kur jis prišvartuotas? — pasiteiravo Greisė stebeilydama į vandenyną.

— Ten, įlankoje. Netrukus grįšime, tik visi norėjome kelias valandas pasilinksminti. Velniškai nuobodu kiauras dienas dykai kiūtoti laive.

— Dėl manęs nesitrukdyk. Jei nori, grįžk vidun.

Greisė susigėdo, jog Evai teko ją gelbėti ir, užuot šokus, sėdėti lauke.

— Man viskas bus gerai.

— Nieko tokio; čia gėra, — patikino raudonplaukė. — Laive mane pykina, o tuose šokuose karštis bei muzika bet kam įvartytų galvos skausmą, todėl mielai pabūsiu prie vandens. Malonu turėti pašnekovę, nes mano sužadėtinio šiandien neišleido.

— Jį irgi čia dislokavo? — pasiteiravo Greisė.

— Taip. Tarnauja oro pajėgose, tačiau yra nubaustas ir negali

palikti kareivinių. Jis linkęs peržengti ribas, bet šįsyk, regis, nuėjo per toli.

Patenkinta naujaja pažintimi Greisė nusišypsojo. Ji atsisėdo parietusi kojas po savimi, ir pėdų keltis apgaubė smėlio vėsa. Paskui gurkštelėjo punšo ir dirstelėjusi į Evą atlošė pečius — norėjo sėdėti taip dailiai, kaip pastebėjo darant kitas moteris, tokias aukštas bei elegantiškas, labai primenančias šokėjas.

— Tai kur mokeisi? Kas paskatino tapti sesele? — pasidomėjo kompanionė.

Greisė dažnai svarstydavo, kodėl pasirinko šį darbą, tačiau širdyje žinojo atsakymą. Nors nuolat kartojo visada troškusi tapti medicinos seserimi ir rūpintis žmonėmis, tikrovėje viskas buvo kitaip. Ji nemelavo — tikrai mylėjo žmones, kiek galėdama jiems padėdavo, bet ligonių slauga Greisės neviliojo, ir vargu ar kada nors bus kitaip.

— Pažadi, kad neimsi manęs nekęsti? — paklausė.

Eva suraukė kaktą.

— Nekęsti? Kodėl turėčiau?

— Jei prisipažinsiu, jog į Havajus atvykau tik todėl, kad nenorėjau sėdėti namuose, sesei ir geriausiai draugei leidžiantis į gyvenimo nuotykį, — paatviravo Greisė. — Niekam nesu to sakiusi, bet, jei atvirai, nemėgstu kraujo vaizdo. Visgi neketinau kiūtoti namie, kol jos linksminsis.

Pašnekovė įsistebeilijo į ją išpūtusi akis, o tada nusikvatojo ir siekdama Greisės rankos išliejo punšą. Pajutusi, kad skaisčiai nuraudodo, ir skruostų karštis apima visą kūną, ši pakilo.

— Palauk! Neik! — šluostydamosi ašaras paprašė Eva. — Atleisk, tačiau didesnio absurdo nesu girdėjusi! Gi supranti, jog bijodama kraujo negali būti slaugytoja?

— Aš nesakiau, kad *bijau*, — patikslino Greisė.

— Greise, jei bloguoji matydama kraują, privalai tuojau pat nešdintis. Kas bus, jei čia prasidės karas? Ką darysi susidūrusi su amputacijomis, operacijomis ir...

— Gana! — maldaujamai paprašė Greisė; vien nuo minties apie sužeistuosius jai apsvirtė skrandis. — Namuose niekas netiki, kad Valstijos stos į karą, o adatų nebijau, todėl, esant reikalui, galiu leisti vaistus, taip pat, pavyzdžiui, tvarsyti žaizdas. Nepakenčiu tik kraujo vaizdo.

Eva palinko arčiau ir geraširdiškai nusišypsojo.

— Atleisk, jog iš tavęs juokiausi. Negražu iš mano pusės, bet kalbėjau rimtai. Jei abejoji dėl savo sugebėjimo dirbti medicinos seserimi, gal vertėtų apsigalvoti ir pasirinkti kitą sritį? Kol reikalai nepakrypo bloga linkme.

Greisė papurtė galvą.

— Patikėk, viskas gerai. Man nederėjo nieko sakyti.

— Visgi suprantu, kodėl norėjai keliauti su sese, — tarė Eva. — Atsidurti Havajuose — *isties* nuostabu. Tiesą sakant, jei tik neprasidės karo veiksmi, tai bus viso gyvenimo nuotykis. Tačiau jei padėtis vis dėlto pasikeistų, privalome prisiminti, kodėl čia esame. Jei Amerika įsitrauks į karą, mus gali išsiųsti bet kur.

— Greise! Visur tavęs ieškome.

Atsisukusi per petį mergina pamatė seserį, jai įkandin žingsniavo Popė.

— Tik mėgavausi tyru oru, — paaiškino pakildama ir delnais nubraukdama nuo sijono smėlį. — Eiprile, čia Eva. Eva, susipažink su vyresniąja mano sese Eiprile.

Kaip visada plačiai ir šiltai šypsodama ši paspaudė raudonplaukei ranką. Pristatydama seserį Greisė kartais jausdavosi taip, lyg pristatinėtų mamą: būdama tokia elegantiška ir laisva Eiprilė atrodė daug vyresnė.

— Tave paskyrė į Triplerio ligoninę kaip ir mus? — paklausė.

— Ne, aš iš laivyno, laivo „Paguoda“, — atsakė Eva. — Malonu šįvakar jausti po kojomis tvirtą pagrindą.

— Nori grįžti vidun? Vienas žavus kariškis prisiekinėja, esą jo

bičiuliai trokšta su mumis susipažinti. Esu tikra, kad neprieštaraus paganyti akis į dar vieną panelę.

Tarytum prašydama leidimo eiti drauge Eva pažvelgė į Greisę, ir ji nusišypsojusi sukinkavo galva.

— Kas ši nuostabi mergina? — prisiartinusi pasiteiravo Popė.

Paėmusi Greisę už rankos draugė žengė atakupsta, norėdama atidžiau apžiūrėti Evą.

— Eva, laivyno medicinos sesuo, — atsakė Greisė. — Eva, susipažink su Pope.

— Aš ir sakau — kuo daugiau, tuo smagiau! — sušuko Popė ir pamerkė akį. — Nagi, merginos, keliaujam šokti!

— Aš tikrai netrukdyčiau? — pasitikslino Eva.

Popė įsikibo jai į parankę.

— Žinoma, ne! Tiesiog pažadėk, kad gavusi laisvą dieną aprodysi mums šią pasakišką salą.

— Sutarta!

Visos keturios vorele grįžo vidun, lydimos susižavėjimo švilpesių.

— Einu atnešti dar punšo! Iki pasimatymo, merginos! — sušuko Popė.

Evą tuojau išvedė šokti jaunas vyrukas, Greisei kažkas palytėjo alkūnę.

— Ak, sveikas, Tedi, — pasilabino atsisukusi.

— Matau, kad nori pašokti.

Lakūnas nusišypsojo, ir Greisei iškaito skruostai.

Išvesta šokti Eiprilė griebė jaunėlę už rankos.

— Žiūrėk, kad vėl nepradingtumei, — įspėjo su šypsena veide. — Noriu visada tave matyti, gerai?

Mergina linktelėjo, nors už tai, jog vėl elgiasi su ja it su vaiku, knietėjo parodyti seseriai grimasą.

Tedis atsistojo arčiau, ir Greisė atsigręžusi nusijuokė; suraukęs antakius pilotas pagrasino pirštu.

— Nė iš vietos, Greise Belami. Noriu žinoti, kad nieko ne-rezgi!

Ji nusikvatojo ir žaismingai kumštelėjo vyrukui į ranką.

— Liaukis! Jei išgirs, kad šaipaisi, tau atsirūgs.

— Ji viso labo rūpinasi, — atsakė Tedis. — Suprantu. Mažosios sesutės atžvilgiu kartais elgiasi kaip perekšlė.

— Taip, o aš — jos brangusis viščiukas, nemokantis mąstyti savo galva.

Pamačiusi, jog grįžta Popė, Greisė žingtelėjo šalin nuo Tedžio, bet šis dar spėjo spustelėti jai pirštus.

— Siūlau išdrįsti šokio žingsneliu nusigauti net iki ten, — tarė ir smakru parodė į kitą kambario galą. — Nebūtina visada klausyti sesers.

Popė padavė mylimajam gėrimą ir prigludo, o Greisė išvesta šokti simpatiško kariškio jam nusišypsojo. Šįsyk atsidūrė glėbyje kultūringo vyro, nesiartinusio arčiau nei per žingsnį, ir beliko apgailestauti, kad pirmas šokis nebuvo toks malonus. Ji dirstelėjo į smagiai besisukančią plačiai išsišiepusią Evą ir šimtąjį kartą tą dieną susimąstė, kaip neįtikėtina joms visoms pasisekė. Muzika užgrojo garsiau, ir apsuhta įsikarščiavusio partnerio Greisė nusijuokė, pas-kui nusišypsojo vėlei skriedama pro Tedį, kuris nežymiai parodė į tolimąjį svetainės galą, skatindamas nepaklusti Eiprilei.

Gal Tedis ir velniškai gražus, bet kambaryje pilna žavių uni-formuotų vyrukų. Kitados jis sudaužė Greisei širdį pasirinkdamas kitą, tačiau dabar ji laisva rinktis bet kurį patinkantį jaunuolį ir nė trupučio nelauks tos akimirkos, kada vėl sutiks Tedžio akis. Net jei jis vienintelis supranta, kaip Greisei sunku išlįsti iš sesers šešėlio. Jausmai nepakluso jos valiai, ir pati to nenorėdama ji pamilo Popės mylimąjį, tačiau dėl draugės laimės save pergalės. Metas liautis svai-gus dėl Tedžio ir pasilinksminti.